

**WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM
DORADZTWA ZAWODOWEGO**

**SZKOŁA PODSTAWOWA
NR 9 W SANOKU**

WSTĘP

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego (WSDZ) obejmuje działania podejmowane przez szkołę na cały cykl kształcenia w celu prawidłowego przygotowania uczniów do wyboru zawodu, poziomu i kierunku kształcenia. Dobrze przygotowany uczeń do podjęcia decyzji edukacyjnej i zawodowej to taki, który wie jakie ma zainteresowania i predyspozycje, potrafi dokonać samooceny, zna swoją wartość, umie samodzielnie wybrać szkołę ponadpodstawową i ma plany na przyszłość. WSDZ skierowany jest zarówno do uczniów, rodziców jak i nauczycieli.

PODSTAWA PRAWNA

1. Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 sierpnia 2018 r. w sprawie doradztwa zawodowego.
2. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.
3. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 sierpnia 2017 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno- pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.
4. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (Dz.U. z dnia 11 stycznia 2017r.

GLÓWNE CELE REALIZACJI ORIENTACJI ZAWODOWEJ I DORADZTWA ZAWODOWEGO W SP 9

Przygotowanie uczniów do dokonania świadomego i trafnego wyboru dalszej drogi edukacyjnej, a w przyszłości wyboru zawodu.

1. Celem orientacji zawodowej w **klasach 1-3** jest wstępne zapoznanie uczniów z różnorodnością zawodów na rynku pracy, rozwijanie pozytywnej i proaktywnej postawy wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu własnych zainteresowań oraz pasji;
2. Celem orientacji zawodowej w **klasach 4-6** jest poznawanie własnych zasobów, zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami i rynkiem pracy, kształtowanie pozytywnej i proaktywnej postawy uczniów wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych i wychowawczych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zdolności, zainteresowań oraz pasji;
3. Celem doradztwa zawodowego w **klasach 7-8** jest przygotowanie uczniów do odpowiedzialnego planowania kariery i podejmowania, przy wsparciu doradczym, decyzji edukacyjnych i zawodowych, uwzględniających znajomość własnych zasobów oraz informacje na temat rynku pracy i systemu edukacji.
4. Działania związane z doradztwem zawodowym w szkole podstawowej są kierowane do trzech grup adresatów:

UCZNIÓW

- udzielanie porad i konsultacji indywidualnych;
- prowadzenie zajęć grupowych związanych z poznawaniem własnych zasobów, świata zawodów i rynku pracy, rynku edukacyjnego i uczenia się przez całe życie;
- przygotowanie uczniów do świadomego wyboru zawodu zgodnie z ich zainteresowaniami i możliwościami, planowaniem własnego rozwoju i podejmowania decyzji edukacyjno-zawodowych;
- aranżowanie sytuacji sprzyjających poznawaniu własnych zasobów np. poprzez udział w konkursach, przygotowywanie określonych zadań na zajęcia przedmiotowe, udział w organizowaniu uroczystości i imprez szkolnych;
- prowadzenie kół zainteresowań;
- stwarzanie możliwości udziału w wydarzeniach takich jak np. targi edukacyjne;

- umożliwianie udziału w spotkaniach informacyjnych z przedstawicielami szkół ponadpodstawowych/absolwentami szkoły;
- dostarczanie informacji o ofercie w szkołach programowo wyższych;
- organizowanie spotkań z przedstawicielami zawodów/wycieczki zawodoznawcze;
- umożliwienie dostępu do informacji edukacyjno-zawodowej na stronie internetowej szkoły/dziennik/tablice informacyjne;
- organizowanie zajęć w świetlicy szkolnej związanych z orientacją zawodową/kącików zawodoznawczych;
- udostępnianie materiałów multimedialnych ułatwiających samopoznanie, podejmowanie decyzji edukacyjnych i zawodowych;
- kształtowanie szacunku do pracy.

RODZICÓW

- prowadzenie konsultacji dotyczących decyzji edukacyjno-zawodowych uczniów;
- informowanie o targach edukacyjnych;
- umożliwienie dostępu do informacji edukacyjno-zawodowej na stronie internetowej szkoły/dziennik/tablice informacyjne;
- włączenie rodziców w szkolne działania związane z orientacją zawodową i doradztwem zawodowym.

NAUCZYCIELI

- umożliwienie udziału w szkoleniach i kursach z zakresu doradztwa zawodowego;
- inicjowanie kontaktów z przedstawicielami instytucji rynku pracy;
- udostępnianie zasobów z obszaru doradztwa zawodowego;
- wspieranie w realizacji zadań doradztwa zawodowego.

CELE SZCZEGÓŁOWE/REZULTATY

UCZNIOWIE KLAS 1-3

- opisują swoje zainteresowania i wskazują, w jaki sposób może je rozwijać;
- prezentują swoje zainteresowania na forum klasy;
- podają przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi;
- odgrywają różne role zawodowe w zabawie;
- podają nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu;
- uzasadniają potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności;
- wskazują treści, których lubią się uczyć.

UCZNIOWIE KLAS 4-6

- określają własne zainteresowania, zdolności i uzdolnienia;
- wskazują swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w życiu;
- wymieniają różne grupy zawodów;
- opisują, czym jest praca i jakie jest jej znaczenie w życiu człowieka;
- podają przykłady czynników wpływających na wybory edukacyjne i zawodowe;
- wskazują na różne sposoby zdobywania wiedzy;
- samodzielnie docierają do informacji i korzystają z różnych źródeł wiedzy.

UCZNIOWIE KLAS 7-8

- rozpoznają własne zasoby: zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe oraz stan zdrowia w kontekście wyboru szkoły i zawodu;
- wyszukują i analizują informacje na temat zawodów;
- wyjaśniają zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy;
- analizują oferty szkolnictwa ponadpodstawowego korzystając z dostępnych źródeł informacji;
- biorą udział w spotkaniach z przedstawicielami szkół ponadpodstawowych;
- uczestniczą w spotkaniach informacyjnych podczas Giełdy Szkół;
- analizują kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznanych zasobów;

- planują ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów;
- podejmują decyzje o dalszej drodze edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu dorosłych.

Orientacja zawodowa i doradztwo zawodowe dla uczniów są realizowane:

- podczas grupowych zajęć związanych z doradztwem zawodowym prowadzonych przez doradcę zawodowego, które wynikają z ramowych planów nauczania;
- podczas zajęć z wychowawcą i nauczycielami innych przedmiotów;
- podczas innych działań związanych z doradztwem zawodowym realizowanych w szkole (np. szkolne targi edukacyjne, spotkania z doradcą z PPP w Sanoku, doradcą z Mobilnego Centrum Doradztwa Zawodowego w Krośnie).

5. Realizatorzy działań związanych z doradztwem zawodowym.

W szkole podstawowej w realizację działań związanych z doradztwem zawodowym zaangażowani są wszyscy członkowie rady pedagogicznej: dyrektor, szkolny koordynator ds. orientacji zawodowej, nauczyciele wychowawcy, nauczyciele (w tym nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej), nauczyciel-wychowawca w świetlicy szkolnej, specjaliści (m.in. pedagog, psycholog, doradca zawodowy).

Zakresy działań z obszaru doradztwa dla poszczególnych osób :

Dyrektor:

- odpowiada za organizację działań związanych z doradztwem zawodowym;
- współpracuje z doradcą zawodowym w celu realizacji WSDZ;
- wspiera kontakty pomiędzy uczestnikami procesu orientacji zawodowej oraz doradztwa zawodowego w szkole, a instytucjami zewnętrznymi;
- zapewnia warunki do realizowania w szkole zajęć orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;
- organizuje w szkole wspomaganie realizacji działań z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego poprzez planowanie i przeprowadzanie działań mających na celu poprawę jakości pracy placówki w tym obszarze.

Doradca zawodowy/skolny koordynator:

- określa mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- pomaga uczniom w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej;

- prowadzi zajęcia z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego oraz zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu;
- wspiera nauczycieli, wychowawców, specjalistów i rodziców w realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;
- prowadzi doradztwo indywidualne dla uczniów;
- systematycznie diagnozuje zapotrzebowanie uczniów, rodziców i nauczycieli na działania związane z doradztwem zawodowym;
- planuje, koordynuje, monitoruje i prowadzi ewaluację oraz promuje działania związane z doradztwem zawodowym podejmowane przez szkołę we współpracy z wychowawcami, nauczycielami i specjalistami;
- gromadzi, aktualizuje i udostępnia informacje edukacyjne i zawodowe właściwe dla danego poziomu kształcenia;
- współpracuje z dyrektorem szkoły, realizując zadania związane z orientacją zawodową i doradztwem zawodowym;
- wspólnie z zespołem przygotowuje projekt WSDZ;
- gromadzi, aktualizuje i udostępnia zasoby związane z orientacją zawodową oraz doradztwem zawodowym;
- współpracuje ze specjalistami z poradni psychologiczno-pedagogicznych, instytucjami działającymi na rynku pracy i partnerami z otoczenia społeczno-gospodarczego w celu realizacji działań z zakresu doradztwa zawodowego.

Wychowawcy:

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- włączają do swoich planów wychowawczych zagadnienia z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;
- realizują tematy związane z orientacją zawodową i doradztwem zawodowym na godzinach wychowawczych;
- wskazują uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w planowaniu kariery zawodowej;
- współpracują z rodzicami w zakresie planowania ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej ich dzieci;
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Nauczyciele:

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;

- eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;
- współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizowania zajęć orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego dla uczniów;
- przygotowują uczniów do udziału w konkursach np. zawodoznawczych;
- prowadzą koła zainteresowań, zajęcia dodatkowe;
- organizują w sali edukacji wczesnoszkolnej kąciki zawodoznawcze;
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Specjaliści:

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- włączają treści z zakresu orientacji zawodowej i zawodowego w prowadzone przez siebie zajęcia dla uczniów;
- współpracują z wychowawcami klas w ramach realizowania działań z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego dla uczniów;
- włączają się w proces podejmowania przez uczniów decyzji edukacyjnych i zawodowych (informacje dotyczące ucznia wynikające z pracy specjalisty);
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Zakresy czynności dla poszczególnych osób angażujących się w realizowanie WSDZ w szkole mogą ulegać modyfikacjom.

6. Sojusznicy – sieć współpracy.

W ramach realizacji WSDZ szkoła będzie współpracować z placówkami i instytucjami, które mogą się zaangażować w działania kierowane do uczniów, nauczycieli czy rodziców w zakresie orientacji i doradztwa zawodowego (np. Poradnia psychologiczno-pedagogiczna, ośrodki doskonalenia nauczycieli, biblioteki, szkoły ponadpodstawowe, urząd pracy, mobilne centrum doradztwa zawodowego, Ośrodek Rozwoju Edukacji, organizacje pozarządowe). W zależności od potrzeb i możliwości szkoła będzie nawiązywać współpracę z innymi podmiotami, które prowadzą działania z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego.

7. Dostępne materiały edukacyjne on-line.

Zasoby internetowe:

<http://doradztwo.ore.edu.pl>

<http://www.wybieramzawod.pl>

<http://www.labirynt-zawodow.progra.pl>

<http://www.pociagdokariery.pl>

8. Ewaluacja wewnętrzna WSDZ.

Realizacja Wewnętrzny Systemu Doradztwa Zawodowego powinna opierać się na stałym monitorowaniu, ewaluacji i kontroli podjętych działań. Kontrola powinna być dokonywana w celu usprawnienia i ulepszania realizowanych zadań lub wytyczenia nowych form pracy. Wykorzystana zostanie do tego technika wywiadu i obserwacji. Ewaluacja pozwala także zaobserwować dynamikę procesu i rodzące się nowe potrzeby czy niezaplanowane rezultaty. Dzięki ewaluacji można dokonywać aktualizacji działań doradczych, odkrywać aktualne potrzeby i oczekiwania co pozwala na długoterminowe planowanie działań.

